

Ministerie van Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de Raad voor Strafrechtstoepassing en
Jeugdbescherming
t.a.v. prof. mr. P.C. Vegter
Postbus 30137
2500 GC DEN HAAG

**Directoraat -Generaal
Preventie, Jeugd en
Sancties**
Directie Justitieel Jeugdbeleid
Afdeling straf

Schedeldoekshaven 100
2511 EX Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.justitie.nl

Contactpersoon
J.M.N. Schrover
Beleidsondersteuner

T 070 370 73 87
j.m.n.schrover@minjus.nl

Ons kenmerk
5573414/08/DJJ

Uw kenmerk
CR35/1054085/08/AH/TVV

Bijlagen
1

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Datum 5 maart 2009
Onderwerp Reactie op het advies "Jeugdige Delinquenten: Minder opsluiten,
gerichter begeleiden"

Geachte heer Vegter,

Op 16 oktober 2008 heeft u ons het advies "Jeugdige Delinquenten: Minder opsluiten, gericht begeleiden" toegestuurd. In dit advies doet de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ) voorstellen voor een effectieve aanpak van jeugdcriminaliteit. Hiermee beoogt de RSJ een bijdrage te leveren aan de huidige beleidsevaluaties en ontwikkelingen op het terrein van de aanpak van jeugdcriminaliteit. Wij waarderen uw initiatief. De aanpak van jeugdcriminaliteit is een belangrijk speerpunt van ons beleid en de ontwikkelingen daarbinnen verdienen het om vanuit verschillende invalshoeken beoordeeld te worden.

In uw advies wordt geconcludeerd dat vrijheidsbeneming van jeugdige delinquenten ultimum remedium moet blijven en dat meer moet worden ingezet op alternatieve, extramurale interventies. Specifiek gaat de RSJ daarbij in op de volgende onderwerpen: Halt, campussen, sanctietoepassing bij ernstiger delictgedrag (vrijheidsbeneming binnen Justitiële Jeugdinrichtingen, de gedragsbeïnvloedende maatregel en extramurale gedragsinterventies), nazorg en individuele trajectbegeleiding. In reactie op uw advies voorzien wij in deze brief uw conclusies en aanbevelingen omtrent deze onderwerpen van commentaar.

Gradaties

De RSJ is van oordeel is dat er te veel jongeren in JJI's worden opgenomen en pleit daarom voor een beperktere toepassing van vrijheidsbenemende straffen en maatregelen. Uit het advies maken wij op dat de RSJ daarbij uitgaat van de volgende gradaties:

- 1 Vrijheidsbeneming zou voorbehouden moeten blijven aan de (kleine) groep jeugdigen die dusdanig ernstige delicten plegen, al dan niet veroorzaakt door een psychiatrische stoornis, dat de maatschappij tegen hun aanwezigheid moet worden beveiligd.
- 2 Andere (gewelddadige en recidiverende) jeugddelinquenten zouden voor maximaal twee maanden in een Justitiële Jeugdinrichting (JJI) geplaatst moeten worden, als dat nodig is voor observatie, risicotaxatie en een bijbehorend voorstel tot een extramurale interventie.

- 3 Niet-gewelddadige jeugddelinquenten met weinig of geen eerdere delicten zouden buiten een JJI op individuele basis moeten worden bestraft en/of behandeld. Het is van groot belang om voor deze groep te blijven zoeken naar alternatieve, extramurale sanctiemodaliteiten.

**Directoraat -Generaal
Preventie, Jeugd en
Sancties**
Directie Justitieel Jeugdbeleid
Afdeling straf

Ad 1: Minder intramuraal

De RSJ adviseert om zo min mogelijk vrijheidsbenemende straffen op te leggen, vanwege de onwenselijkheid van een (langdurig) verblijf samen met andere delinquente jeugdigen. Binnen de JJI's zou een groeps cultuur bestaan die crimineel gedrag aanmoedigt en bevordert.

In een JJI verblijft een jeugdige op een groep, maar de behandeling is gericht op het individu. Het leven op de groep heeft naar onze mening een belangrijke functie. Op een natuurlijke wijze worden competenties bijgebracht die van groot belang zijn zodra de jeugdige weer 'buiten' in een gezin of zelfstandig moet functioneren. Voor jeugdigen die een negatieve invloed hebben op de ontwikkeling van hun groepsgenoten, bestaat sinds begin 2008 in twee JJI's de zogenaamde Individuele Traject Afdeling (ITA). Hier worden jeugdigen geplaatst die niet geschikt zijn om op een reguliere leefgroep te verblijven. Het gaat veelal om oudere jongens met een PIJ-maatregel, die veelvuldig worden overgeplaatst wegens forse geweldsincidenten en de serieuze dreiging die van hen uitgaat.

Datum
5 maart 2009

Ons kenmerk
5573414/08/DJJ

Ad 2: Snel overplaatsen van intramuraal naar extramuraal

De RSJ is voorstander om in de gevallen waarin de kinderrechter een intramurale plaatsing noodzakelijk acht, een snelle overgang naar extramurale executie te realiseren.

Hoewel wij met de RSJ van oordeel zijn dat vrijheidsbeneming ultimum remedium is, is enige nuance op zijn plaats. Het vonnis/de beslissing van de rechter, die bij zijn afweging ook de geschokte rechtsorde betreft, dient gerespecteerd te worden. Als de rechter heeft besloten om een jeugdige een vrijheidsbenemende straf of maatregel op te leggen, kan hij niet zonder meer worden doorgeplaatst naar extramurale voorzieningen. Met de wet Gedragsbeïnvloeding jeugdigen zijn meer alternatieven gekomen voor vrijheidsbenemende sancties. De Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen (Bjj) biedt mogelijkheden tot een meer gefaseerde intramurale en extramurale tenuitvoerlegging van de straf of maatregel. Daarin bestaat een balans tussen het karakter van de vrijheidsstraf en het individuele, pedagogische belang van de jeugdige. De instroom in een scholings- of trainingsprogramma (STP) of proefverlof gebeurt daarom met inachtneming van de wettelijke termijnen. Deze termijnen worden binnenkort verruimd.

De aanbeveling van de RSJ om intramurale plaatsing te gebruiken voor risicotaxatie, diagnose en het afstemmen van (extramurale) behandeling en begeleiding, sluit goed aan bij enkele verbetermaatregelen die zijn genomen naar aanleiding van de rapporten van de Inspectiediensten en de Algemene Rekenkamer over de JJI's in 2007.¹ Het gaat daarbij om de landelijke introductie van de basismethodiek in alle JJI's (zomer 2009 gereed) en de landelijke invoering van de netwerk- en trajectberaden (april 2009 gereed).

Een belangrijk onderdeel van de basismethodiek is diagnose en risicotaxatie met als doel om vanuit individuele criminogene factoren gedragsinterventies op maat in te zetten en het vervolgtraject voor de jongeren in te schatten. Dit vervolgtraject wordt onder andere in het trajectberaad door de betrokken

---

¹ Zie ook de brief van de Minister van Justitie van 31 oktober 2008 aan de Tweede Kamer over de stand van zaken van de verbetermaatregelen binnen de JJI's (Kamerstukken II 2008-2009, 24 587, nr. 305).

ketenpartners nader vormgegeven. Omdat ongeveer driekwart van de jongeren die in de JJI worden geplaatst kortverblijvers (tot drie maanden) betreft, zal dit vervolgtraject vaak buiten de JJI plaatsvinden.

**Directoraat -Generaal
Preventie, Jeugd en
Sancties**
Directie Justitieel Jeugdbeleid
Afdeling straf

Ad 3: Meer extramurale sanctiemodaliteiten

De RSJ adviseert om niet-gewelddadige delicten van jeugdigen met weinig of geen eerdere delicten zoveel mogelijk af te doen met extramurale sanctiemodaliteiten. Daarbij gaat de RSJ in op de volgende onderwerpen.

Datum
5 maart 2009

Ons kenmerk
5573414/08/DJJ

Elektronisch huisarrest

Bij de inzet van extramurale sanctiemodaliteiten denkt de RSJ ten eerste aan elektronisch huisarrest gekoppeld aan een heropvoeding onder intensieve supervisie van de jeugdreclassering. Momenteel wordt op beperkte schaal geëxperimenteerd met het gebruik van elektronisch toezicht. Daarbij staan de jongeren onder intensieve begeleiding van de jeugdreclassering. De huidige stand van de techniek is echter nog niet van dien aard dat elektronisch huisarrest breed kan worden ingevoerd. Ook is uit de evaluatie van een pilot naar voren gekomen dat het voortdurend thuis moeten zijn voor de jongere en zijn huisgenoten zeer belastend kan zijn en spanning en stress kan opleveren.²

Verplichte interventies

Voorts acht de RSJ het wenselijk om interventies die nu als "gedwongen nazorg" worden ingezet, in te zetten als ambulante sanctie. De rechter beschikt al over deze mogelijkheid, doordat hij interventies op kan leggen, bijvoorbeeld als taakstraf of als bijzondere voorwaarde bij schorsing van de voorlopige hechtenis of een voorwaardelijke veroordeling. Deze mogelijkheid is op 1 februari 2008 uitgebreid met de invoering van de gedragsbeïnvloedende maatregel. In dat kader krijgt de jongere een individueel programma waarin hij verplicht kan worden tot het volgen van bijvoorbeeld een specifieke behandeling, sociale vaardigheids- of agressieregulatietrainingen, Individuele Traject Begeleiding, een opleiding of drugs- of alcoholtherapie, eventueel in combinatie met begeleiding aan het gezin.

De RSJ vraagt aandacht voor de relatieve onbekendheid van de gedragsbeïnvloedende maatregel in het werkveld en de mogelijk aanzuigende werking ervan. Naar onze informatie is van dit laatste op dit moment geen sprake. De maatregel is bedoeld voor een relatief zware doelgroep met een hoog recidiverisico en het is daarom niet waarschijnlijk dat deze zal worden opgelegd waar kan worden volstaan met een minder zware ingreep. Bovendien is er sprake van een uitgebreid onderzoeks- en adviestraject waarbij zorgvuldige afwegingen plaatsvinden.

Vanuit het programma Aanpak jeugdcriminaliteit, waar de implementatie van de gedragsbeïnvloedende maatregel is ondergebracht, is en wordt veel aandacht besteed aan het informeren van de ketenpartners over de Wet gedragsbeïnvloeding jeugdigen. Desondanks hebben wij onlangs moeten constateren dat de bekendheid met de maatregel nog te wensen overlaat en zal een aantal aanvullende acties worden ondernomen. Onlangs zijn de meest gestelde vragen en antwoorden rondom deze maatregel op de website van het ministerie van Justitie geplaatst. Sinds januari 2009 is een informatiefolder voor zorgaanbieders beschikbaar. Momenteel wordt een aantal expertmeetings

---

² Kamerstukken II 2004-2005, 29 800 VI, nr. 167.

gehouden, waar vraagstukken aan bod komen waarover verschillende opvattingen heersen, zoals de meerwaarde van de gedragsmaatregel. Daarnaast worden voorbereidingen getroffen voor het realiseren van de eigen inkoop van gedragsinterventies.

De praktijk zal uitwijzen hoe de gedragsmaatregel (op den duur) wordt ingezet en hoe deze zich verhoudt tot andere strafmodaliteiten. De ontwikkelingen rondom de gedragsmaatregel worden nauwgezet gevolgd. Zo worden bijvoorbeeld de eerste dertig vonnissen waarbij een gedragsmaatregel is opgelegd, geanalyseerd. De resultaten van deze analyse worden ingebracht in de eerder genoemde expertmeetings.

**Directoraat -Generaal
Preventie, Jeugd en
Sancties**
Directie Justitieel Jeugdbeleid
Afdeling straf

Datum
5 maart 2009

Ons kenmerk
5573414/08/DJJ

Individuele tenuitvoerlegging

De voorkeur van de RSJ gaat uit naar sancties en behandelingen die individueel en niet-collectief worden uitgevoerd. Hoewel wij zeker nastreven dat bij de begeleiding van jeugdigen ruimschoots rekening wordt gehouden met de individuele problematiek, wijzen wij een meer groepsgewijze benadering niet op voorhand af. In 2009 zal het WODC onderzoeken wat de effecten zijn van tenuitvoerlegging van werkstraffen in de buurt en of er verschil is tussen een individuele tenuitvoerlegging of tenuitvoerlegging van een straf in groepsverband.

Individuele trajectbegeleiding

In dit kader pleit de RSJ ook om iedere jongere voor, tijdens en na een ambulante sanctie individuele trajectbegeleiding te bieden in de vorm van een persoonlijke begeleider. De RSJ pleit hiermee voor een soortgelijke regeling als het door de staatssecretaris van Justitie aangekondigde plan om alle gedetineerde jongeren verplichte nazorg te bieden.³ In zekere zin wordt dit ook al toegepast bij jongeren die een ambulante sanctie ondergaan, indien hun situatie hiertoe aanleiding geeft. De rechter kan in die gevallen verplichte begeleiding door de jeugdreclassering opleggen, bijvoorbeeld als voorwaarde bij schorsing van de voorlopige hechtenis of tijdens de uitvoering van een taakstraf. Dit omvat niet altijd begeleiding "voor" en "na" een sanctie, maar als na afloop van door de rechter opgelegde begeleidingsperiode aanvullende hulp nodig is, zorgt de jeugdreclassering voor overdracht.

Effectieve interventies

De What Works -criteria vormen volgens de RSJ de leidraad voor een effectieve invulling van extramurale sanctiemodaliteiten. De Erkenningscommissie Gedragsinterventies Justitie beoordeelt de effectiviteit van interventies aan de hand van deze criteria. Eén van de doelen van het Programma Aanpak jeugdcriminaliteit is dat in 2011 alle gedragsinterventies voor jeugdige justitiabelen zijn erkend door de Erkenningscommissie. Inmiddels zijn 13 gedragsinterventies voor jeugdigen (voorlopig) erkend.

De Erkenningscommissie hanteert als één van de criteria "interventie -integriteit", dat wil zeggen dat de gedragsinterventie wordt uitgevoerd zoals bedoeld. Om die reden wordt in de handleiding bij een gedragsinterventie altijd aandacht besteed aan kwaliteitsbewaking. Onderdeel daarvan is onder andere opleiding en supervisie. Van een continu trainingsprogramma voor uitvoerders - zoals door de RSJ bepleit - is dus al sprake.

Ouders meer betrekken

---

³ Kamerstukken II 2007-2008, 24 587, nr. 282.

De RSJ adviseert om de ouders/verzorgers van de jeugdige meer te betrekken bij de interventie of behandeling. In de praktijk gebeurt dit al in toenemende mate. Uit internationaal onderzoek blijkt immers dat gedragsinterventies die zich niet alleen op de jongere maar ook op hun gezin of omgeving richten, effectief kunnen zijn. Bij tools4u, een individuele training cognitieve - en sociale vaardigheden, zijn de ouders altijd betrokken. Bij de plusvariant van tools4u, die wordt ingezet in geval van gezinsproblematiek, zijn zij zelfs intensief betrokken. Ouders (en andere sleutelpersonen) vormen ook een belangrijk onderdeel van de Multisystem Family Therapy (MST). Bij Multidimensional Treatment Foster Care (MTFC) wordt niet alleen gebruik gemaakt van opvoedouders, maar worden ook nadrukkelijk de biologische ouders in de aanpak betrokken.

De RSJ adviseert voorts om de ouders/verzorgers van de jeugdige meer te betrekken bij de strafprocedure van hun kind en daarbij een zekere vorm van drang toe te passen. Ouders worden in verschillende fasen van de strafprocedure actief benaderd. Zo worden zij uitgenodigd en opgeroepen voor gesprekken respectievelijk de strafzitting van hun kind. Wanneer ouders zonder geldige reden niet verschijnen, wordt enige vorm van drang toegepast. Het gesprek wordt dan verzet en/of de behandeling van de strafzaak wordt aangehouden om de aanwezigheid van ouders alsnog te realiseren. Momenteel wordt door de minister van Justitie nagegaan welke mogelijkheden verder benut kunnen worden om ouders op een effectieve en consequente manier te betrekken bij de strafzaak van hun kind. Uitgangspunt daarbij is dat bezien wordt of succesvolle initiatieven uit de lokale praktijk benut kunnen worden.

In het wetsvoorstel ter versterking van de positie van slachtoffers in het strafproces⁴ is een regeling opgenomen die ouders verplicht om aanwezig te zijn bij de rechtszaak van hun kind. Indien zij niet verschijnen, kan de zaak worden aangehouden, tenzij dit niet in het belang is van het kind.

Alternatieven: Halt-interventie en campussen.

Naast de hierboven beschreven alternatieven voor vervolging, voorgeleiding of jeugddetentie, gaat de RSJ specifiek in op de Halt-interventie en de campusvoorzieningen.

Halt-afdoening

Op grond van de uitkomsten van het onderzoek uit 2006 naar de effectiviteit van de Halt-afdoening⁵ adviseert de RSJ om de Halt-afdoening te reduceren tot een puur op herstel gerichte interventie. Andere doelstellingen zouden niet meer nagestreefd moeten worden, omdat uit het onderzoek zou blijken dat deze niet bereikt kunnen worden met Halt. Als door middel van schadeherstel tevens andere doelen (zoals recidivevermindering, gedragsbeïnvloeding, normbevestiging en genoegdoening) worden bereikt, is er in de visie van de RSJ sprake van welkome neveneffecten en niet van te realiseren doelstellingen. Hoewel het onderzoek zeer kritisch is, leert het ook dat een deel van de jongeren het wel degelijk beter doet na een interventie door Halt. Ook biedt het onderzoek inzicht in de positief werkzame factoren van de interventie en wijst op het vermogen van Halt-medewerkers om goed in te schatten of een jongere opnieuw in de fout zal gaan of niet.

Naar aanleiding van de onderzoeksuitkomsten hebben gesprekken plaatsgevonden met ketenpartners, wetenschappers en leden van de Tweede

**Directoraat -Generaal
Preventie, Jeugd en
Sancties**
Directie Justitieel Jeugdbeleid
Afdeling straf

Datum
5 maart 2009

Ons kenmerk
5573414/08/DJJ

---

⁴ Kamerstukken II, 2007-2008, 30143 (voorgesteld artikel 496 Sv).

⁵ Ferwerda et al (2006) *Halt: Het Alternatief? De effecten van Halt beschreven*. Advies- en Onderzoeksgroep Beke, WODC, Onderzoek en beleid, 244, Meppel: Boom Juridische uitgevers.

Kamer. Behoud van de (doorontwikkelde) Halt-interventie werd breed gedragen. Daarom heeft de minister van Justitie Halt Nederland in het voorjaar van 2007 verzocht een voorstel tot doorontwikkeling uit te werken, waarbij nadrukkelijk rekening moet worden gehouden met de uitkomsten van het Beke-onderzoek. Het eerste deel van het voorstel tot doorontwikkeling hebben wij ontvangen en op grond daarvan zal de minister van Justitie beslissen over de verdere inzet van de Halt-afdoening.

Op dit moment is er naar de mening van de minister van Justitie onvoldoende aanleiding om de Halt-interventie te reduceren tot een puur herstelrechtelijke afdoening. In de doorontwikkelde Halt-interventie zal het aanbieden van excuses door jongeren zeker één van de wijzen van afdoening blijven, omdat dit in het onderzoek een positief werkzame factor is gebleken. Ook andere elementen blijken, al dan niet na aanpassing, bij te kunnen dragen aan het voorkomen dat jongeren zich opnieuw schuldig maken aan crimineel gedrag.

De RSJ adviseert om antisociaal of onaangepast gedrag, waaronder spijbelen, niet langer af te doen via Halt, omdat dit gedrag geen schade veroorzaakt. Omdat wij geen aanleiding zien om de Halt-interventie te reduceren tot een puur herstelrechtelijke afdoening, zal spijbelgedrag tot de Halt-waardige feiten blijven behoren. Een Halt-afdoening is echter alleen op zijn plaats bij schoolverzuim zonder aanwijsbare achtergrondproblematiek, zoals de minister van Justitie in de brief van 15 september 2008 aan de Tweede Kamer⁶ heeft aangegeven.

In de doorontwikkeling van Halt wordt van alle strafbare gedragingen heroverwogen of deze behoren tot de Halt-waardige feiten. In dit verband zijn het afgelopen jaar gesprekken gevoerd met wetenschappers en personen die werkzaam zijn bij uitvoeringsorganisaties, wat zal leiden tot een aangepaste lijst van Halt-waardige feiten. Binnen afzienbare tijd zal de minister van Justitie een definitieve lijst vaststellen, waarbij met name de overwegingen van het Openbaar Ministerie, de politie en de Raad voor de Kinderbescherming een belangrijke rol zullen spelen. Het advies van de RSJ om hiervoor de BooG-classificatie als richtlijn te hanteren, zal daarin worden meegenomen.

De RSJ benadrukt dat het van groot belang is dat de Halt-afdoening snel na het gepleegde delict plaatsvindt en qua inhoud aan het delict gerelateerd is. In de praktijk wordt de ingezette Halt-interventie zoveel mogelijk gerelateerd aan het gepleegde delict, maar om diverse redenen is dit niet altijd te realiseren.

Uit het eerder genoemde onderzoek (Ferwerda et.al, 2006) blijkt dat de Halt-afdoening juist niet effectiever is als het snel na het gepleegde delict plaatsvindt: naarmate er meer tijd zit tussen het politiecontact en Halt-contact, blijken jongeren minder te recidiveren. Deze bevinding lijkt in strijd te zijn met de kennis die in de afgelopen jaren is opgebouwd dat een straf effectiever is als deze snel volgt op het plegen van het strafbare feit. Echter, in het onderzoek betrof de gemiddelde duur tussen het verhoor op het politiebureau en het eerste gesprek met een Halt-medewerker gemiddeld 31,9 dagen. Dat is toch relatief snel en komt overeen met de zogenaamde Kalsbeeknorm die met betrekking tot doorlooptijden is vastgesteld. Voor Halt houdt deze norm in dat in 80% van de zaken de Halt-activiteit binnen 55 dagen na het eerste verhoor moet zijn gestart. Het merendeel van de Halt-bureaus haalt deze norm.

Momenteel vindt in het kader van het programma Aanpak jeugdcriminaliteit een onderzoek plaatsvindt naar de eventuele knelpunten bij de realisatie van de norm bij doorlooptijden. Dit onderzoek omvat ook Halt. Naar verwachting zal het onderzoek in februari 2009 zijn afgerond.

**Directoraat -Generaal
Preventie, Jeugd en
Sancties**
Directie Justitieel Jeugdbeleid
Afdeling straf

Datum
5 maart 2009

Ons kenmerk
5573414/08/DJJ

⁶ Kamerstukken II 2007-2008, 26 695, nr. 56.

Met de RSJ zijn wij van mening dat het van groot belang is om ouders te betrekken bij de Halt-afdoening van hun kind. Ouders worden expliciet uitgenodigd voor het intakegesprek op het Halt-bureau. De opkomst van de ouders is hoog; gemiddeld ruim 75%. Bij de meeste Halt-bureaus wordt een gesprek verzet wanneer de ouders niet verschijnen. Wij zien dan ook geen aanleiding om de aanwezigheid van ouders bij dit gesprek (wettelijk) verplicht te stellen. Ouders worden ook op andere momenten betrokken bij de Halt-afdoening. Indien de jongere niet verschijnt bij de uitvoering van de Halt-afdoening, wordt telefonisch contact opgenomen met de ouders. Voorts worden ouders aangesproken om te reageren op het gedrag van hun kind, waarmee getracht wordt te voorkomen dat de afdoening mislukt. Na afloop van de Halt-afdoening wordt het resultaat teruggekoppeld aan de ouders (en de politie). In de doorontwikkelde Halt-interventie zullen ouders nadrukkelijker dan voorheen betrokken worden. Ouders zullen actiever worden benaderd en waar mogelijk worden zij betrokken bij het bepalen en invullen van de voor hun kind meest passende interventie.

Zodra ouders kenbaar maken problemen te ervaren met de opvoeding, verwijst Halt hen door naar relevante organisaties. Ook deelname aan 'Ouders van tegendraadse jeugd' kan geadviseerd worden. Daarmee wordt expliciet een beroep gedaan op de ondersteunende en corrigerende rol van ouders en wordt, in lijn met het advies van de RSJ, voorzien in een stevigere rol van ouders in het strafproces van hun kind.

Momenteel vindt wetenschappelijk effectonderzoek plaats om te toetsen of de recidive afneemt wanneer ouders parallel aan begeleiding van de jongere deze opvoedingsondersteuning ontvangen. De resultaten van dit onderzoek worden begin 2009 verwacht. Bij gebleken effectiviteit zullen de interventies van 'Ouders van tegendraadse jeugd' landelijk beschikbaar komen.

De RSJ pleit voor het herinvoeren van de berisping op het politiebureau in aanwezigheid van de ouders. Hiermee verwijst de RSJ mogelijk naar het eerder genoemde onderzoek uit 2006, waarin een Halt-afdoening in vergelijking met een waarschuwing of berisping door een politieagent over het algemeen niet effectiever bleek te zijn. Gelet op ons beleid ten aanzien van (de doorontwikkeling van) Halt ligt verdere uitwerking van de berisping niet voor de hand. Momenteel wordt altijd contact opgenomen met de ouders als een minderjarige in aanraking komt met de politie.⁷ Wanneer ouders hun kind van het politiebureau afhalen, wordt het kind overigens veelal in het bijzijn van de ouder(s) toegesproken.

Campussen

De RSJ stelt voor om de benaming "campussen" te vervangen door individuele projectnamen of bijvoorbeeld "Perspectiefprojecten", vanwege de negatieve connotatie die aan de term zou kleven. De term "campussen" is destijds gekozen omdat allerlei verschillende namen door elkaar gebruikt werden, zoals kampementen, boot camps, prepcamps, internaatachtige voorzieningen, ordescholen en dergelijke. De minister voor Jeugd en Gezin heeft daarom tijdens een Algemeen Overleg in oktober 2007 gezegd dat het kabinet bewust heeft gekozen voor de term "campussen".⁸ Als werktitel voldoet deze term. Momenteel doet Bureau Intraval onderzoek naar de campussen. De resultaten daarvan worden in 2010 verwacht en op grond daarvan wordt bezien of een term als "Perspectiefproject" beter de lading dekt.

**Directoraat -Generaal
Preventie, Jeugd en
Sancties**
Directie Justitieel Jeugdbeleid
Afdeling straf

Datum
5 maart 2009

Ons kenmerk
5573414/08/DJJ

---

⁷ Artikel 27 lid 1 Ambtsinstructie politie

⁸ Kamerstukken II, 2007-2008, 31 001, nr. 38, p. 6.

De RSJ adviseert tevens om vast te houden aan de oorspronkelijke doelgroep (jongeren zonder startkwalificatie) en de campusprojecten niet ook open te

stellen voor strafrechtelijk geplaatste jongeren. Voor hen zouden individuele, kleinschalige campusprojecten opgezet moeten worden.

Jongeren die in aanraking komen met het strafrecht zijn nooit op voorhand uitgesloten geweest van plaatsing op een campus. Ook bij deze jongeren is de plaatsing in de eerste plaats gericht op teruggeleiding naar werk en/of school. Als uit het onderzoek van Intraval blijkt dat deelname aan een campusproject bijdraagt aan een gunstige ontwikkeling van de jeugdige, zien wij geen reden om jongeren die een licht strafbaar feit hebben gepleegd hiervan uit te sluiten of voor hen een aparte campusvoorziening op te zetten. Dit geldt temeer als de achterliggende problemen ten aanzien van crimineel gedrag gelegen zijn in de factoren werk en/of school. Het is evenwel niet onze bedoeling om de meerderheid van de deelnemers in een campus uit delinquente jongeren te laten bestaan, omdat het project daarmee teveel zou kunnen gaan lijken op een Justitiële Jeugdinstelling (JJI).

De meeste campusprojecten voldoen (nog) niet aan alle What Works criteria. In hoeverre dat al wel het geval is, is vóór aanvang van de experimenten door Bureau Intraval zorgvuldig geïnventariseerd in de tussenrapportage.⁹ Als pilots op termijn ter erkenning worden voorgelegd aan de Erkenningscommissie Gedragsinterventies Justitie, zullen de indieners zich terdege bewust zijn van de eisen die deze commissie stelt. Ook bestaat de mogelijkheid om als pilot in aanmerking te willen komen voor een erkenning door het Nederlands Jeugd instituut (NJI). Als een campusproject door het NJI erkend is, blijft de mogelijkheid bestaan om deze via het strafrecht aan een jongere op te leggen, bijvoorbeeld als onderdeel van de gedragsbeïnvloedende maatregel, in het kader van een bijzondere voorwaarde of als nazorgtraject.

Tot slot merken wij op dat de hele jeugdsector zich gesteld ziet voor de opgave om een substantiële kwaliteitsverbetering te realiseren, om de problematiek van jeugdigen goed te kunnen behandelen. Nieuwe modaliteiten willen wij met enige voorzichtigheid ontwikkelen en implementeren. Het veld moet gelegenheid krijgen om zich in de huidige taken te bewaken. In de aanbevelingen en conclusies die in het advies zijn gedaan en in deze brief zijn besproken, herkennen wij veel van ons beleid. Uw advies zullen wij betrekken bij de stappen die momenteel worden gezet bij het verbeteren van de aanpak van jeugdige delinquenten, op een manier die zo veel mogelijk recht doet aan de individuele problemen van de jeugdige. Wij danken u dan ook van harte voor dit advies.

Hoogachtend,

De Minister van Justitie

De Minister voor Jeugd en Gezin

---

⁹ Intraval, Onderzoek Pilotprojecten campussen, deel 1: Beschrijving projecten en doelgroep, augustus 2008, Groningen-Rotterdam.

**Directoraat -Generaal
Preventie, Jeugd en
Sancties**
Directie Justitieel Jeugdbeleid
Afdeling straf

Datum
5 maart 2009

Ons kenmerk
5573414/08/DJJ